

Wymagania z języka polskiego na poszczególne oceny z zakresu wiedzy o literaturze i kulturze Antyku

Zagadnienia	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Filozofia grecka	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy pojęcie <i>filozofia</i>, wie, czym zajmuje się <i>filozofia</i> • wymienia założenia filozofii Sokratesa, Platona i Arystotelesa • podaje założenia filozofii stoickiej i epikurejskiej • zna na pamięć 10 sentencji/maksym filozoficznych • określa pochodzenie słów <i>akademia</i> i <i>liceum</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment <i>Ucztę</i> Platona • wymienia metaforyczne elementy jaskini Platona, podejmując próbę ich interpretacji 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy ideę platońskiej alegorii jaskini • określa sens wyrazu <i>idealizm</i> w kontekście filozofii Platona • wyjaśnia znaczenie słowa <i>cnota</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>arche</i> • opisuje zasadę złotego środka w odniesieniu do filozofii Arystotelesa • objaśnia sens słów: <i>cynizm</i>, <i>hedonizm</i>, <i>sofistyka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia główne poglądy Heraklita z Efezu
Sztuka antyku	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia porządki architektoniczne: dorycki, joński i koryncki • podaje główne cechy sztuki antycznej • tłumaczy pojęcie <i>mimesis</i> • wyjaśnia, na czym polegał klasyczny kanon piękna 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>kontrapost</i>, <i>fresk</i>, <i>mozaika</i>, <i>kompozycja dzieła</i>, <i>arkada</i>, <i>kariatyda</i>, <i>kolumna</i>, • opisuje dzieło sztuki posługując się terminem klasyczny kanon piękna, kontrapost 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie harmonii w sztuce antyku • objaśnia sens pojęcia <i>mimesis</i> jako kategorii sztuki antycznej • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>akwedukt</i>, <i>kopuła</i>, <i>łuk triumfalny</i>, <i>koloseum</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia antyczny ideał piękna • dokonuje analizy dzieła sztuki według następujących kryteriów: stosunek do natury, kompozycja, sposób ukazania tematu, kontekst kulturowy i filozoficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat ceramiki antycznej • przedstawia najistotniejsze informacje na temat muzyki w antyku • rozróżnia okresy klasyczny i hellenistyczny w historii sztuki starożytnej Grecji i przyporządkowuje im odpowiednie dzieła
Mitologia grecka	<ul style="list-style-type: none"> • wie, co to jest mit i jaką funkcję pełnią mity • streszcza mit o Orfeuszu, Narcyzie, Demeter, Prometeuszu • wymienia imiona najważniejszych bogów greckich (Zeus, Posejdon, 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rodzaje mitów: kosmogoniczne, teogoniczne, antropogeniczne oraz genealogiczne i podaje konkretne przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • używa ze zrozumieniem pojęć <i>sacrum</i> i <i>profanum</i> • tłumaczy znaczenie pojęcia antropomorfizm i odnosi je do mitów greckich • interpretuje mit o Orfeuszu 	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza mit o rodzie Labdakidów • interpretuje motywy literackie obecne w mitach, przywołując odpowiednie konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje mit o rodzie Labdakidów • streszcza 4 dowolne mity, nieobjęte podstawą programową gimnazjum i technikum

	Hades, Hera, Hestia, Demeter, Afrodyta, Apollo, Ares, Atena, Hermes i Hefajstos) <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wymienić motywy literackie obecne w mitach • odróżnia politeizm od monoteizmu 	każdego z nich <ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy pojęcie sacrum i profanum 	i Narcyzie <ul style="list-style-type: none"> • potrafi porównać motywy literackie obecne w mitach • przywołuje konteksty 		
Literatura starożytnych	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kim była Saffo i Tyrteusz • podaje cechy erotyku • określa cechy poezji tyrtejskiej • wie, co to jest i na czym polega patriotyzm • określa podmiot liryczny i wskazuje jego emocje • potrafi opowiedzieć przebieg pojedynku Apolla i Marsjasza 	<ul style="list-style-type: none"> • próbuje udowodnić tezę interpretacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • stawia tezę interpretacyjną i ją udowadnia 	<ul style="list-style-type: none"> • używa swobodnie pojęcia liryzm • 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy miarę strofy safickiej • podaje cechy i genezę epigramatu
Homer – początki epiki	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia termin <i>Iliada</i> • opisuje przebieg pojedynku Achillesa i Hektora • wymienia cechy eposu homeryckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega specyfika porównania homeryckiego i wskazuje przykłady w tekście • relacjonuje główny wątek <i>Iliady</i> • ocenia przebieg pojedynku Hektora z Achillesem • wskazuje na zabiegi służące obiektywizacji relacji narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje główne wątki <i>Iliady</i> • rozpoznaje i wskazuje cechy stylu podniosłego • charakteryzuje głównych bohaterów <i>Iliady</i> • wymienia drugoplanowych bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje genezę <i>Iliady</i> • streszcza historię wojny trojańskiej • odróżnia inwokację od apostrofy • omawia na przykładach istotę patosu • charakteryzuje głównych bohaterów <i>Iliady</i> • wymienia imiona drugoplanowych bohaterów <i>Iliady</i>: Andromacha, Priam, Kasandra, Helena, Parys, Laokoon 	<ul style="list-style-type: none"> • konfrontuje historię o Laokoonie z rzeźbą <i>Grupa Laokona</i>
Teatr antyczny	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchesterę, proscenium, skene, parodos i zna ich polskie 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami i wyrażeniami: <i>dytyramb, koryfeusz, chór, koturny, maska</i> • wymienia elementy kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia historię narodzin teatru • podaje cechy komedii • swobodnie posługuje się 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rolę trzech pisarzy – Ajschylosa, Eurypidesa i Sofoklesa – w rozwoju dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ tragików greckich: Ajschylosa, Eurypidesa i Sofoklesa na rozwój teatru

	<p>odpowiedniki</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie <i>tragedia</i> • podaje cechy tragedii • wyjaśnia, na czym polegała zasada trzech jedności • wyjaśnia, na czym polegała idea <i>katharsis</i> • określa znaczenie chóru dla tragedii greckiej 	<p>tragedii: <i>parodos, prologos, epeisodion, stasimon, exodos</i></p>	<p>pojęciami i wyrażeniami: <i>agon, deus ex machina, amfiteatr</i></p>	<p>zna wyznaczniki tragedii Arystotelesa</p>	
Król Edyp	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza <i>Króla Edypa</i> • definiuje pojęcia: tragizm, hybris, zbłądzenie tragiczne, Fatum • charakteryzuje Edypa, biorąc pod uwagę, jak zmienia się bohater podczas śledztwa • wymienia argumenty świadczące o tym, że Edyp jest bohaterem tragicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy w odniesieniu do lektury pojęcie: ironia tragiczna, wina tragiczna • określa istotę tragizmu Edypa 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem nieświadomość i wyparcie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje koncepcję ludzkiego losu w tragedii antycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na religijny charakter tragedii Sofoklesa